

Preek over Lucas 3,1-18 (Nieuwjaarsdag): Is God er voor ons of zijn wij er voor God?

Voorzang: Psalm 3, 1 en 2

Votum en Groet

Zingen: Opwekking 354 (Glorie aan God)

Zingen: Opwekking 125, 4 (Jezus op uw Woord...)

Lezen: Joh. 15,9-11

Zingen: Opwekking 125, 2 (Met uw liefde, Heer...)

Lezen: Johannes 15,12-14

Zingen: Opwekking 125, 3 (Zie mij voor U staan...)

Lezen: Johannes 15,15-17

Zingen: Opwekking 125,1 (Heer, ik kom tot U...)

Lezen: Johannes 15,3-4a

Gebet om het licht van de Geest

Zingen: Kinderlied 51 (En wij aanbidden Hem)

Schriftlezing: Jesaja 40,1-11 en Lucas 3,1-18

Zingen: Gezang 46 (beurtzang: 1 en 2 allen; 3 vrouwen/meisjes; 4 en 5 mannen/jongens; 6 vrouwen/meisjes; 7 allen)

Verkondiging

Zingen: Gezang 100, 1. 4. 6. 8. 12. 14. 15. 16

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Zingen: Psalm 136, 1. 2 en 13

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Wat verwacht u van het nieuwe jaar?

Daar hebben we vast en zeker allemaal zo onze gedachten over.

Voor de één is dat een blij gespannen verwachting.

Een kind dat op komst is misschien.

Kunnen stoppen met werken en dan leuke dingen gaan doen.

Aan een nieuwe opleiding gaan beginnen.

Voor de ander kan het angstige spanning zijn.

Een ziekte die zich dreigend laat gelden.

Een examen waar je tegenop ziet.

Onzekerheid over je werk dat niet zo lekker loopt.

Maar hoe dan ook, allemaal hebben we zo onze gedachten over wat het nieuwe jaar ons brengen gaat.

Welke betekenis zal het jaar 2006 voor ons gaan krijgen?

En misschien komt daar dan ook de vraag bij – want we zijn natuurlijk wel christenen, en daarom zijn we vanmorgen op deze dag toch ook naar de kerk gekomen – misschien leeft bij ons ook wel de vraag: wat zullen we aan God hebben?

Hoe zal God in het pas begonnen jaar in ons leven aanwezig zijn?

Wat mogen we van Hem verwachten?

Is dat ook een vraag die u en die jij herkent?

Maar, broeders en zusters, jongens en meisjes, is dat de enige vraag die we stellen?

Wat zal 2006 *óns* brengen?

Wat zal 2006 voor *mij* gaan betekenen?

En wat zal God daarbij voor *ons* betekenen?

Of leeft in uw hart ook nog een andere vraag: wat gaat 2006 voor *Gód* betekenen?

Wat zal dit jaar *Hém* opleveren?

Sterker nog: wat zullen *wij* in 2006 voor God betekenen?

Wat mag Hij van verwachten van u en van jou en van mij?

Dat is eigenlijk de vraag van Johannes de Doper.

Hij stelde die vraag al weer eeuwen geleden.

Maar ze heeft nog niets aan actualiteit verloren.

Zijn vraag of ons leven wel betekenis heeft voor God.

Is God er voor ons?
Of zijn wij er voor God?
Dat is de vraag Johannes ons vanmorgen stelt.
En ik hoop dat u en jij vanmorgen naar hem willen luisteren.

Eerlijk gezegd lijkt het of die vraag uit een andere wereld komt.
Hij is een roeper in de woestijn.
Een gebied dat niets heeft van wat wij allemaal hebben.
Een plek die woest en ruig is en ongecultiveerd.
Waar je alles missen moet aan luxe en comfort.
In de woestijn geen vriezer vol met levensmiddelen en geen kasten vol kleren.
Geen breedbeeldtv met minimaal vijftig kanalen.
Geen audio-installatie met dolby surround system.
Geen Playstation en Gameboy.
Geen vakantieparadijzen en uitgaansgelegenheden.
De woestijn is een oord van eenzaamheid en ontbering.
Kun je daar wel leven?
De woestijn toont een leegte die levensbedreigend is.

Maar tegelijk leren we uit de Bijbel dat de woestijn een plek van verrassingen is.
Een plek waar het leven opnieuw kan beginnen.
De woestijn kan ook een plek van bezinning zijn.
En van de mogelijkheid van een nieuw begin.
Een plek om alles achter te laten, alles los te laten.
Van alles afstand te nemen.
En ons af te vragen: *Wat moet ik er eigenlijk mee?*
Wat zijn de dingen waar het in mijn leven ten diepste om moet gaan?
Wat hoort tot het wezen van mijn menszijn?
In de woestijn kan God zich aan ons openbaren.
In de woestijn kan God aan ons leven een ongedachte wending geven.

Wilt u vanmorgen met mij meekomen in de woestijn?
Wilt u samen met mij luisteren naar de stem van de profeet die daar thuis is?
Johannes is zijn naam.
En tot hem is het woord van God gekomen.
Lucas schrijft over hem in de stijl van het OT.
Er is weer een profeet opgestaan onder Israël.

In vs. 18 lezen we dat Johannes optreedt als een boodschapper van goed nieuws.
Johannes zet dus het werk voort van de boodschapper uit de hemel.
Van de engel die in de velden van Efratha goed nieuws bracht aan de herders.
Johannes is een evangelist.

Maar je moet wel bijzondere oren hebben om dat in zijn boodschap te horen.
Iemand die je aanspreekt als *addergebreed*.
Die met een donderstem spreekt over de bijl die klaarligt om om te hakken.
En over vuur waarin elke boom zonder vrucht zal worden verbrand.
Klinkt dat als evangelie?
Is dat geen hel- en verdoemenisprediking?
Een prediking die beangstigt?

Ja, en toch is het evangelie.
Johannes laat ons schrikken.
Zoals ook de herders in de velden van Efratha schrokken.
Maar het is heilzame vrees.
Angst die kan genezen.
Zoals een moeder uitvalt tegen haar kleuter die met zijn handje naar een brandende kaars grijpt.
Ze geeft het een tik over de vingers.
Pas op dat je dat niet weer doet!
Zó waarschuwt Johannes.

*Hebben jullie wel in de gaten waar je mee bezig bent?
Dat jullie met je manier van leven je leven op het spel zet?*

Want Johannes in de woestijn keert onze waarden om.
En hij laat ons onszelf afvragen: *Wat is de werkelijke woestijn?*
Is dat die plek waar vrijwel niets groeit en bloeit?
Is dat die plek waar er niets is dan het naakte bestaan?
Is dat de woestijn?
Of is de woestijn het zogenaamde welvaartsparadijs waarin wij leven.
Waar het steeds killer en kouder wordt.
Waar mensen vol zijn van zich zelf en zo weinig geven om anderen.
Waar een harde concurrentiestrijd heerst.
Waar het er om gaat de beste te zijn, de slimste, de mooiste, de rijkste, de taaiste.
Waar het beste nieuws voor het nieuwe jaar is dat het economisch beter zal gaan.
Ja, wat is eigenlijk de woestijn.
Waar is het leven meer verwoest en chaotisch dan in onze zogenaamd geciviliseerde samenleving?
Doe je ogen toch open! schreeuw Johannes ons toe.
Waar is de echte woestijn?
Waar is het echt geen leven meer?
Bij mij of bij jullie?
Doe je ogen toch open!
En bekeer je!
Zie je schuld onder ogen.
Besef wat jouw bijdrage is aan die verwoesting van het leven.
Hoe je besmet bent geraakt met een levensstijl die haaks staat op wat God bedoelde.
Kom tot inkeer en breek daarmee.

Het bijzondere is dat hier mensen op af komen.
De mensen lopen massaal uit om naar Johannes te luisteren.
En om zich te laten dopen.
Dat is wat!
Joden die zich laten dopen.
Dopen was niet helemaal nieuw in de tijd van Johannes.
Als een heiden Jood wilde worden dan gold voor hem de zgn. *proselietendoop*.
Ze werden dan gedoopt met heel hun gezin.
En dan pas konden ze ook worden besneden.
Maar Johannes zegt: *Jullie Joden denken toch niet dat je minder zwart bent dan de heidenen?*
Jullie zijn net zo smerig als zij.
Jullie moeten net zo hard in bad om je te laten wassen.
Dat is revolutionair.

Maar de mensen komen er en masse op af.
En op de één of andere manier vertrouwt Johannes dat niet.
Waar doen jullie het voor? buldert hij hen toe.
Je denkt toch niet er zo gemakkelijk van af te komen!
Alsof het met wat water al klaar is!
Je laten dopen is nog maar het begin.
Dat is nog maar de start van een ander, een totaal nieuw leven.
En als dat er niet op volgt heeft de doop geen enkele betekenis.

En daar is het Johannes om te doen.
Daar is het God om te doen voor Wie Johannes het woord voert.
Dat het leven verandert, vernieuwt.
Dat de woestijn gaat bloeien als een roos.
Dat egoïsme verandert in liefde.
En concurrentiestrijd in behulpzaamheid.
En kilheid in warmte.

Maar, Johannes, wat moeten wij dan doen?
Wat wordt er dan van ons verwacht?

Oké, dat is een goeie vraag.
Daar zit Johannes op te wachten.
Bent u al aan die vraag toe?
En jij – heb je al door dat het anders moet in je leven?
En wil je graag weten hoe of wat?
Johannes, wat moeten wij doen?

Het antwoord van Johannes is verrassend.
Hij zegt niet: *Kom bij mij in de woestijn wonen!*
Breek met jullie leven van alledag.
Laat het hele zootje achter en trek je terug in de wildernis.
Of sluit je op achter de dikke muren van een klooster.
Hou je alleen nog maar bezig met bidden en nadenken over de woorden van God.
Hij zegt ook niet: *Word allemaal dominee of evangelist of jeugdwerker.*
Dan doe je tenminste iets nuttigs.

Eigenlijk is wat Johannes van zijn dopelingen vraagt helemaal niet spectaculair.
Van je eigen overvloed geven aan mensen die het minder hebben.
Wees tevreden met wat je nodig hebt en pot niet alles maar op voor je zelf alleen.
En wat hij tegen de tollenaars zegt.
Die lui die heulen met de bezetter en in hun dienst de mensen geld afpersen.
Johannes zegt niet eens dat ze onmiddellijk hun baan moeten opgeven.
Nee, ze moeten alleen de mensen niet het vel over de oren halen.
En de soldaten – waarschijnlijk Joden in dienst van Herodes of één van zijn collega's.
Een soort militaire politie, belast met de zorg voor de openbare veiligheid.
Johannes roept hen niet op de wapens neer te leggen.
Nee, ze moeten alleen hun macht niet misbruiken tegenover de zwakkeren.

Eigenlijk is het heel eenvoudig wat Johannes vraagt.
We kunnen het allemaal zelf bedenken.
Gods geboden zijn helemaal niet ingewikkeld.
Er worden geen bovenmenselijke inspanningen van ons gevraagd.
Zoals de profeet Micha eeuwen geleden al had gezegd:

*Er is jou, mens, gezegd wat goed is,
je weet wat de HEER van je wil:
niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten
en nederig de weg te gaan van je God.*

God liefhebben en je naaste als je zelf.
Wat jij wil dat de mensen jou doen, doe dat ook voor een ander.
Het is zó simpel.
Zó eenvoudig.
Zó vanzelfsprekend.

En toch...
...toch is het in onze gecompliceerde samenleving zo moeilijk te realiseren.
Nee, het is voor mensen met een onbekeerd hart moeilijk te realiseren.
Dáár stuit het op af.
Op ons hart dat daar toch eigenlijk niet aan wil.
Want we zijn bang dat wij zo tekort komen.
Dat we niet aan onze trekken komen.
Dat het ons teveel gaat kosten.
Dat we dan al die leuke dingen, die we voor ogen hebben, moeten opgeven.
Dáár breekt het op stuk.
Op ons onbekeerde hart.

En de vraag is: Heeft u daar last van?
Zou u wel anders willen?

Maar wordt het u telkens weer te machtig?
Vindt u echt dat het leven dat wij leven zo weinig lijkt op wat God van ons wil?
Dat het zo weinig lijkt op wat God van ons verwachten mag?
En heeft u daar oprecht verdriet van?

Ja, dat is de vraag waar het om draait.
Zijn we met onze verwachtingen voor 2006 met ons zelf bezig?
Of staat God in het middelpunt van ons denken?
Leeft in uw hart het verlangen dit jaar te gaan voor een leven waarin Hij centraal staat?
Waarom door u en door jou gebeurt wat Hij wil?

Dat zijn vragen die verdrietig kunnen maken.
Omdat je beseft dat je tekort schiet.
Omdat je weet dat het je ook in 2006 weer niet lukken gaat.

Maar beseft dan dat Johannes de weg bereidde voor de Christus.
En dat zijn doop erop gericht was om vergeving van zonden te krijgen.
Lucas legt een verband tussen het optreden van Johannes en woorden van Jesaja.
En het gedeelte waaruit hij citeert begint met: *Troost, troost mijn volk.*
Dat is het evangelie van de verzoening van onze schuld.
Jezus Christus is gekomen om ons tekort te bedekken met zijn bloed.
Maar ook om ons te dopen met de Heilige Geest en met vuur.
En door die doop wordt onze onmacht gebroken.
Dan blijkt het toch mogelijk dat ons leven vrucht draagt voor God.
De vrucht van de Geest, die bestaat in het doen van wat God van ons vraagt.

En zo mogen we met God en in zijn dienst het nieuwe jaar binnengaan.
Laat het een jaar mogen worden waarin uw en jouw geloof concreet wordt.
Waarom we laten zien dat ons geloof te maken heeft met onze portemonnee.
Waarom God niet alleen maar plaats krijgt in de mooiste kamer van ons huis.
Maar ook in onze hobbyruimte en in onze slaapkamer.
In het klaslokaal en op de werkplek.
Laat ons leven niet bepaald worden door carrière en rivaliteit.
Niet door het streven naar een groot salaris of allerlei leuke dingen in ons leven.
Laten we werken om te verdienen wat nodig is, nooit om op te potten.
Laten we warmte om ons heen verspreiden.

Kortom, laat Christus in 2006 in ons en door ons zichtbaar mogen worden.
Hij wil door onze ogen zien waar er zorg is.
Door onze oren horen waar er geschreeud wordt.
Met onze voeten gaan naar de plaatsen waar mensen lijden.
Met onze handen de nood van mensen verlichten.

Ja, maar wat zal het uithalen?
Wat voor invloed zal het hebben in onze samenleving?

Ik heb u al vaker gewezen op Moeder Teresa, de engel van de achterbuurten van Calcutta in India.
Ooit vroeg een journalist haar: *Wordt u daar nou niet moedeloos van – zo hard te werken en dan te bedenken dat uw werk maar een druppel op een gloeiende plaats is?*
Moeder Teresa antwoordde hem:
God hasn't called me to be successful, but to be faithful.
God heeft me niet geroepen om succesvol te zijn, maar om trouw te zijn.

Wat het uithaalt wat we doen?
Laat u niet door die vraag verlammen.
Doe het maar! zegt Johannes in opdracht van God.
Elke dag van het pas begonnen jaar.
Ook al zie je niet direct resultaat, geloof maar dat al je werk niet vergeefs is.
Doe het voor Hem, de Heer van ons leven! AMEN.
01-01-2006